

— Zanimiv gost v Ljubljani. Danes mudi se v Ljubljani s Trsta, Pulja in Reke prišedši česki državni poslanec g. dr. Trojan, ki si je v teku dneva ogledal zanimivosti mesta in pa ljubljansko močvirje.

— Vabilo na XXIV. redni veliki zbor „Matice Slovenske“ v sredo dne 5. junija 1889. ob 4. uri popoldne v mestni dvorani. Vrsta razpravam:

1. Predsednikov ogovor.
2. Račun o društvenem novčnem gospodarstvu v dobi od 1. jan. do 31. dec. 1888. l.*)
3. Volitev treh računskih presojevalcev (§ 9. a. dr. pravil.)
4. Proračun za l. 1890.
5. Letno poročilo o odborovem delovanju v dobi od 1. aprila 1888. do 31. maja 1889. l.
6. Dopolnilna volitev društvenih odbornikov.

Vsled smrti, odpovedi in po § 12. dr. pravil imajo letos izstopiti iz odbora: Gg. † Cigale Matej, Grasselli Peter, Praprotnik Andrej, † Raič Anton, Stegnar Feliks, Svetec Luka, Šuman Josip, Vavrů Ivan, Vodušek Matej in Zupančič Anton. V odboru pa še ostanejo: Gg. Bartel Anton, dr. Dolenc Hinko, Flis Ivan, dr. Gregorčič Anton, Gregorčič Simon, Hubad Franc, dr. Jarc Anton, Kermavner Valentin, Kersnik Janko, Kržič Anton, dr. Lampe Franc, Levec Franc, Majcinger Ivan, Marn Josip, Pletteršnik Maks, dr. Poklukar Josip, dr. Požar Lovro, Robič Luka, Senekovič Andrej, dr. Sket Jakob, Šubic Ivan, Šuklje Franc, dr. Šust Ivan, dr. Tavčar Ivan, Tomšič Ivan, Vilhar Ivan, Wiesthaler Franc, Zupančič Vilibald, dr. Zupanec Jernej in Žolgar Mihael.

Vsaj 16 odbornikov mora po § 12. dr. pravil navadno bivati v Ljubljani. Izstopivši smejo biti zopet voljeni.

Pri volitvi odbornikov in istotako pri volitvi treh računskih presojevalcev (3. točka) se uštevajo tudi volilni listki taci družstvenikov, ki sicer niso mogli priti sami k zboru, ki so pa vendar volilne listke poslali odboru z lastnoročnim podpisom tako, da ni suma zaradi kake prevare.

7. Posamezni predlogi in nasveti.**)

V Ljubljani dne 8. maja 1889.

Predsednik:

Josip Marn.

Blagajnik:

Luka Robič.

— Vodnikov spominek v Ljubljani začeli so ta teden postavljati, ter se bode po programu razkril dne 30. junija t. l.

— Bivši minister grof Alfred Potocki, umrl je dne 18. t. m. v Parizu v starosti 72 let. Vsi listi brez izjeme hvalijo plemeniti značaj pokojnega.

*) Računski zaključki so gg. družstvenikom v društveni pisarni na ogled in jim bodo pri velikem zboru tiskani na razpolaganje.

**) Kdor želi v zmislu §. 4. lit. a. dr. pravil staviti kak nasvet, mora ga po §. 2. lit. a. opr. r. predložiti odboru in storiti to vsaj do 31. maja 1889. l., ako hoče da pride v velikem zboru v razgovor.

— Dva nova doktorja s Kranjske. Minulo sredo bila sta na graškem vseučilišči proglašena za doktorja gg. Henrik Jabornek pl. Altenfels s Trziča za doktorja prava, in pa učitelj na meščanski šoli na Krškem, Tomaž Romih, za doktorja filozofije.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Razprave državnega zbora končale so se z dolgo vrsto odgovorov vlade na vprašanja (interpelacije), katere so ali nasprotniki shoda katolikov, ali pa protisemiti (nasprotniki judov) ali pa v obče nasprotniki vladni, stavili zavolj zadnjih dunajskih dogodb. Naj pomenljivejši odgovori bili so grof Taaffejevi. Postavil se je minister pri odgovarjanju na pravilno, ustavno stališče, po katerem je vsakemu državljanu varovana pravica, da izreče svoje prepričanje tudi glede mednarodnih vprašanj, kakoršno je ono o posvetnem vladarstvu papeževim. Enako odklonil je ministerski predsednik pravico utikanja vlade med delavca in gospodarja glede službenine, temveč zahteval in varoval pravico vladi, da se varuje javni mir in red.

Z veliko spretnostjo odgovarjal je grof Taaffe izrekoma na vprašanje Chlumecky-jevo, v katerem si je ta prizadeval za nemire dunajske odgovorno storiti vlado.

Tudi poljedelski minister grof Falkenhayn zavračal je jako uspešno malo vtemeljeno očitaje Mengerjevo glede strojev, ki se rabijo pri cesarskem rudniku v Idriji.

Živahna je postala razprava o veljavnosti izvolitve gališkega rabinca Bloch-a. Protisemiti prizadevali so si ves žolc zlit nad židi in pa dokazati nepostavnost volitve; pa zagovorniki veljavnosti ugovarjali so lahko in z vspehom, da sta bila oba kandidata žida, izberati je bilo toraj samo med ubogim, k desnici spadajočim in pa bogatim k levici spadajočim židom; dalje, da je denar trosil samo bogat, pri volitvi propadli žid in pa da je večina glasov za izvoljenega rabinca Bloch-a tolika, da ne odločuje pri izvolitvi že malo število glasov.

V vse te nasprotja spravil je še večjo zmešnjavo Chlumecky s predlogom: da se vprašanje vrne odseku z nalogo, da zahteva pri vladi še daljno preiskavanje.

Za ta predlog k sreči ni maral skoraj nihče, ne na levici in ne na desnici, ker je samo polovičarsko hotel odložiti rešitev, po vsem godnega vprašanja.

Konec razprave bil je ta, da se je predlog Chlumecky-jev zavrgel približno z $\frac{2}{3}$ vsih glasov proti $\frac{1}{3}$, in potem bil je z enako večino sprejet predlog odsekov.

Zborovanje samo sklenilo se je v zbornici poslancev minuli četrtek popoldne.

Gosposka zbornica zborovala je še v petek.

Sedaj prestane parlamentarna borba v zbornicah in se preseli na volišča, izrekoma v onih deželah, kjer

se imajo vršiti deželno-zborske volitve. Očividno bodo te borbe najbolj pomenljive na Češkem.

Nemška. — Berolin in z njim nemški cesar praznujejo velike slavnosti na čast laškemu kralju Humbertu. Ta se je odpeljal z Rima minulo nedeljo ter je potovaje čez Švico v spremstvu kraljeviča in ministerskega načelnika Crispija, v Berolin došel včeraj dopoldne ob pol 11. uri. Na kolodvoru pričakoval je kralja cesar sam in vsi principi, knez Bismark, ministri in generali, tem na čelu Moltke. Cesar in kralj objela in poljubila sta se večkrat, potem sta se pa po ogledani častni kompaniji v enem vozu skupaj peljala v grad.

Po bogato okinčanih cestah bilo je polno ljudstva, katero je z glasnimi klici pozdravljalo kralja in cesarja. V cesarskem gradu pozdravila je kralja nemška cesarica, potem pa je kralj s kraljevičem obiskal vse nemške prince, kneza Bismarka in pa feldmaršala Moltke-ja, potem pa sta sprejemala nasprotno obiskovanje. Zvečer ob 7. bil je sijajni obed, katerega so se udeležili ministri in diplomatični zastopniki, vsega skupaj 140 oseb.

Sedaj ponavljajo se vse dni bivanja laškega kralja na Nemškem sijajne svečanosti in pa veličastni obedi, tako da se Nemška pokaže v svojem najlepšem svitu nasproti svojemu laškemu zavezniku.

Se ve da, pa ima ravno sedaj na sila veliko krajih jako žalostne prizore: tovarna za tovarno, rudokop za rudokopom in sicer cele vrste delavcev kažejo krvave boje za obstanek svoj v tem, da delavec zahteva večjo plačo in manj dela, gospodar pa braneč svoj lastni obstanek ne ve, kako in kaj, rešiti sebe ali umakniti se sili mnogobrojnejših rok, delavcev.

Bavarska. — Kraljica mati, ki je bila bolna dolgo časa, umrla je dne 17. t. m. minuli petek zjutraj, ime ji je bilo Friderika Franciška Avgusta Marija, pokojna bila je sestra ranjcega cesarja Friderika, rojena 15. oktobra 1825., s kraljem Maksom omožena l. 1842. njena sinova bila sta umrli kralj bavarski in pa sedaj po imenu vladajoč kralj Oton.

Srbska. — Odkar je bivši kralj Milan odložil vladarstvo po odstopu svojem od prestola, piha po vsem Balkanskem polotoku drugača — Avstriji neprijazna sapa. Agenti Ruske kažejo večji pogum enako na Srbskem, kakor na Rumunskem, v Bolgariji, v Bosni in v Črni gori.

Izrekoma minuli ponedeljek švigale so po Dunaji govornice, ki so zbujale veliko nemirnost v političnih in finančnih krogih.

Potrjuje se namreč, da se je v Bosni zopet v več okrajih vpeljalo zasedno stanje. Dejanjskega povoda za to naredbo se sedaj ne ve skoraj nobenega, edino toliko je znano, da so na Črnogorski meji Turki in Al-

banezi napadli tamošnje krščanske prebivalce tako da so ti pobegnili na Črnogorska tla.

Dopisi s Srbske pa pripovedujejo, da so se zadnjič pri potovanju mladega srbskega kralja Aleksandra na slavolokih in na hišah napisih, za Avstrijo malo prijazni videli. Vrh tega namerava Srbska napraviti v Bosni dva nova konsulata, namreč v Serajevu in v Dolenji Tuzlji, da Avstrijska načeloma sicer ne ugovarja tej novi napravi, vendar pa se kažejo take formalne zapreke, da se vsled njih zavlačuje povoljna rešitev tega vprašanja za Srbsko.

Videti je toraj, da Avstrija spremlja korake sedanje srbske vlade z veliko pozornostjo ter da ve zabraniti vpeljano sredstvo, po katerih bi se število in moč ruski prijaznih rok in duhov pomnožilo v bližini avstrijske, oziroma tudi bosenske meje.

Glede Črne gore se sicer dobro tolmači zadnje bivanje črnogorskega kneza na Dunaji, vendar pa se merodajni krogi drže dejanjsko pregovora: da je bolje zavarovati o pravem času.

Srbski „uradni list“ objavlja ukaz, s katerim se na podlagi začasne volilne postave in v smislu člena 203 nove ustave po celi deželi razpisujejo volitve v 14. dan septembra 1889, skupščina pa sklicuje v 1. dan oktobra. Dvorni maršal kraljice Natalije, polkovnik Simonovič, je dne 18. t. m. prišel z nekim naročilom svoje kraljice v Beligrad.

Angleška. — V ponedeljek po noči sta trčila v kanalu skupaj parnika „German Emperor“ prišedši s Španjske in pa v Bombaj potujoči parnik „Beresford“. Prvi se je takoj potopil. Dvajset oseb je utonilo, rešeni so dospeli v Dover.

Bukarest. — Včeraj 21. t. m. bil je prestolonaslednik vpeljan v senatu. V odgovoru na nagovor predsednikov zahvalil se je prestolonaslednik v romunskem govoru rekoč, da se bode trudil spolnovati velike naloge in da ga bodo pri tem vedno vodila narodna čutja.

Žitna cena

v Ljubljani 13. aprila 1889.

Hektoliter: pšenice domače 5 gold. 83 kr. — banaške 6 gold. 80 kr. — turšice 5 gold. 30 kr. — soršice 5 gold. 80 kr. — rži 4 gold. 50 kr. — ječmena 4 gold. 33 kr. — ovs 3 gold. — kr. — ajde 4 gold. 33 kr. — ovs 2 gold. 44 kr. — Krompir 2 gold. 41 kr. 100 kilogramov.

V Kranji 11. aprila.

Hektoliter: Pšenica 6 gold. 18 kr. — Rž 4 gold. 55 kr. — Oves 2 gold. 60 kr. — Turšica 4 gold. 54 kr. — Ječmen 1 gold. 22 kr. — Ajda 4 gold. 22 kr. — Slama 100 kilogr. 1 gold. 60 kr. — Seno 2 gold. — kr. — Špeh 1 kilogr. 44 kr.